

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій
Кафедра менеджменту ім. І. А. Марокіної

МАТЕРІАЛИ

X Міжнародної науково-практичної конференції

**«Менеджмент XXI століття:
глобалізаційні виклики»**

23 квітня 2026

м. Полтава

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної
Кафедра інформаційних систем та технологій
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
Наукова установа «Науково-дослідний центр сталого розвитку»
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Science and research institute of social and economic development (Чехія)
The University of Occupational Safety Management in Katowice (Польща)
Institute of European Education (Болгарія)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (Польща)
Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
National Institute of Economic Research, Batumi (Грузія)
Eurasian National University named after L. N. Gumilev (Казахстан)
City of Saint Louis Local Government (США)
Glendale Community College of Maricopa Community
College System, Arizona (США)

Матеріали

**X Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

23 квітня 2026 р.

Полтава 2026

відповідними цифровими компетентностями, а також організаційний опір змінам і низький рівень цифрової культури [1]. Подолання зазначених проблем потребує застосування системного управлінського підходу, що передбачає інвестування у розвиток людського капіталу, вдосконалення управлінських практик та формування сприятливого інноваційного середовища.

Отже, цифрова зрілість є стратегічно важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Її підвищення сприяє ефективному використанню ресурсів, розвитку інноваційного потенціалу та зміцненню позицій підприємства на ринку. У довгостроковій перспективі саме цифрова зрілість визначає здатність підприємства до сталого розвитку та успішного функціонування в умовах цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. Замлинський В. А., Жук Н. Л., Осик С. В., Мартіянова М. П. Сучасна бізнес-діагностика: цифрова зрілість та відновлення екосистем. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. № 3. С. 18–25. URL: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-2>.

2. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. Цифрова зрілість соціально-економічних систем на основі глобальних індексів розвитку та безпеки. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 83. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-12>.

3. Мішустіна Д. С., Дубницький В. І., Крабовський І. С. Цифрова трансформація в умовах екосистеми: фактор цифрової зрілості. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-191>.

Т.О. Гусаковська, к.е.н., доцент,
Б.В. Кажанов, здобувач вищої освіти
Полтавський університет економіки і торгівлі

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПЕРЕД БІЗНЕС-ПАРТНЕРАМИ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН

Відповідальність підприємства є важливою характеристикою ефективної діяльності та однією з ключових передумов формування стійких партнерських відносин у сучасних умовах господарювання. Посилення конкуренції, глобалізаційні процеси, цифровізація економіки та зростання ролі зацікавлених сторін зумовлюють необхідність цілісного підходу до управління. Особливого значення це набуває в кризових умовах, зокрема під час війни, коли відповідальність виступає чинником підтримки довіри, стабільності

та взаємності між контрагентами навіть за умов обмежених ресурсів.

Відповідальність підприємства має комплексний характер і охоплює економічні, правові, етичні, екологічні та соціальні аспекти діяльності. Економічна складова пов'язана з виконанням фінансових зобов'язань і забезпеченням стабільності господарських зв'язків, правова – із дотриманням законодавчих норм і договірних умов, а етична – з принципами чесності, прозорості та добросовісності у ділових відносинах. У сучасній практиці ці складові інтегруються в єдину систему управління відносинами зі стейкхолдерами, зокрема через застосування ESG-підходів, що дозволяє оцінювати вплив діяльності підприємства на суспільство та довкілля.

Соціальна відповідальність розглядається як базовий концепт, що поєднує індивідуальну та колективну відповідальність і спрямований на досягнення господарських цілей. Як зазначають С. В. Корнієвський та В. С. Чала, «соціальна відповідальність базується на особистісній відповідальності людини...» [3, с. 9]. Водночас вона забезпечує узгодження інтересів різних зацікавлених сторін і сприяє досягненню балансу між прибутковістю бізнесу та його внеском у суспільство [4]. Це зумовлює необхідність інтеграції принципів соціальної відповідальності у стратегічне управління підприємством.

Відповідальність доцільно трактувати як інституційно сформовану систему регулювання поведінки економічних суб'єктів, що сприяє координації інтересів, зниженню інформаційної асиметрії та мінімізації ризиків у взаємодії. Її основними принципами є прозорість, підзвітність, етичність, взаємна вигода та послідовність [1], дотримання яких формує довіру між партнерами та забезпечує стабільність співпраці.

Партнерські відносини виступають формою координації діяльності підприємств, поєднуючи переваги ринкових та ієрархічних механізмів управління. Вони базуються на довгостроковій взаємодії, довірі, обміні ресурсами та розподілі відповідальності, зберігаючи при цьому автономію учасників. Як зазначають Н. Карвацька та О. Заблоцький, «в основі бізнес-партнерства має бути взаємодія... для досягнення спільної мети» [2, с. 131]. Форма партнерства (договірна чи проектна) визначає рівень гнучкості, інтеграції ресурсів і відповідальності сторін, що безпосередньо впливає на ефективність співпраці.

Механізм впливу відповідальності реалізується через формування та впровадження відповідних принципів і стандартів діяльності, що забезпечує зростання довіри, ефективності взаємодії та досягнення сталого розвитку. Важливу роль у цьому процесі відіграє інституційне середовище: якість нормативно-правового регулювання, рівень корпоративного управління та сформовані неформальні норми поведінки. Високий рівень інституційної довіри сприяє розвитку довгострокової співпраці, тоді як її недостатність може зумовлювати домінування короткострокових інтересів.

У кризових умовах відповідальність підприємства розширюється та набуває системного характеру, виходячи за межі суто економічних зобов'язань. Як зазначають М. Деліні та М. Аксентюк, соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни не втрачає актуальності, а навпаки посилює свою роль [1]. Вона сприяє адаптації підприємств до нових викликів, збереженню партнерських відносин і подоланню ризиків, водночас виступаючи важливим інструментом антикризового управління.

Основні напрями впливу відповідальності підприємства на розвиток партнерських відносин включають репутаційний, стратегічний, балансу інтересів стейкхолдерів, антикризовий та ESG-орієнтований. Їх реалізація сприяє формуванню позитивного іміджу підприємства, підвищенню його інвестиційної привабливості та забезпеченню стабільності співпраці навіть у нестабільному середовищі.

Отже, відповідальність підприємства є багатогранною системною категорією, що формує довіру, знижує ризики та забезпечує розвиток довгострокових партнерських відносин. У сучасних умовах вона виступає інтегрованим елементом управління, який не лише реагує на зовнішні виклики, а й формує конкурентні переваги та забезпечує стійкість економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Деліні М., Аксентюк М. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-65>.
2. Карвацька Н. Заблоцький О. Теоретичні дослідження форм бізнес-партнерства суб'єктів господарювання. *Development Service Industry Management*, 2024. №1. С. 131-139. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(19\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(19))
3. Корнієвський С., Чала В. Сутність поняття «соціальна відповідальність» в економічній теорії. *Економічний простір*, 2023. №(187). С. 9-14. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-1>
4. Овчиннікова В. О., Дьяков М. І. Формування механізму взаємодії

І.В. Колос, к.е.н., доцентка,
А.Є. Фанайлова, здобувачка вищої освіти
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ДІЛОВЕ СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В БІЗНЕСІ В УМОВАХ INDUSTRY 5.0

В умовах переходу до Industry 5.0 стратегічна співпраця набуває пріоритетного значення через фокусування на спільному створення цінностей для кінцевого замовника / користувача з одночасним підтриманням й розвитком людського потенціалу та запровадження штучного інтелекту (ШІ). Важливим стає забезпечення гнучкості взаємодії в межах бізнес-екосистеми, що базується на креативності партнерів і відповідальному й інклюзивному використанні моделей ШІ. Проблематика посилюється тим, що традиційні моделі співпраці не завжди враховують повною мірою соціальний аспект й етичні принципи. Саме це призводить до втрати довіри серед учасників ділового партнерства. Необхідність авторського дослідження зумовлена потребою адаптації українських бізнес-організацій до стандартів сталого розвитку, зокрема виконання Цілі 17 [1], де партнерство в бізнесі є ключовим чинником екологічної й соціальної відповідальності.

Враховуючи сучасні виклики щодо нестабільності й трансцендентності та диджиталізації, стратегічне партнерство має орієнтуватися на: (1) пошук, відбір та налагодження дієвої співпраці з комплементарними партнерами; (2) інтегрування штучного інтелекту для виконання типових, повторюваних завдань зі значним обсягом даних / інформації; (3) екосистемну довіру для забезпечення сталого розвитку як окремої бізнес-організації, так і ділових партнерів – учасників бізнес-екосистеми. При цьому вирішальним є персонал, який володіє достатньо необхідним рівнем професійної кваліфікації й емоційного інтелекту.

Разом з тим, першочергового значення набуває формування